

Desubstantivní adjektiva

a) předmětně vztahová adjektiva

- adjektiva individuálně přivlastňovací
 - FORMANTY: k maskulinům -ův/-ov-a/-ov-o
k femininům -in/-in-a/-in-o
- adjektiva druhově přivlastňovací –
 - FORMANTY: k názvům živých bytostí -í/-sk-ý/-ck-ý
varianta –ovsk-ý
- adjektiva předmětně vztahová k názvům neživých věcí a pojmů
 - FORMANTY: -ov-ý
-n-ý
n-í/-ovn-í
 - skupina adjektiv předmětně vztahových odkazujících ke jménům míst: -sk-ý/-ck-ý/-n-í
 - zvláštní skupina také názvoslovi anorganický sloučenin, využito vztahových příponových formantů: -n-ý (sodný), -nat-ý (vápenatý), -it-ý (hlinitý), -ičit-ý (sířičitý), -ečn-ý/-ičn-ý (fosforečný, dusičný), -ov-ý (sírový), -ist-ý (manganistý), -ičel-ý – umělá přípona) – (osmičelý)

✓ *K uvedeným substantivům najděte přivlastňovací adjektiva.*

matka, teta, žákyně, král, proděkanka, Artemis, Zeus

✓ *K následujícím názvům míst utvořte příslušná adjektiva.*

Evropa, Košice, nebesa, zámek, Paříž, Poděbrady, Anglie, moře, Labe, Korea, Brandýs, Váh, Haag, Orient, Bilbao, Hnězdo, Krivoj Rog, Ohře

✓ *Roztřídte daná adjektiva se sufixem -ovský do jednotlivých kategorií (druhově přivlastňovací x místní).*

královský	přerovský	havířovský
židovský	klatovský	všovský
venkovský	silvestrovský	slavkovský
mistrovský	mukařovský	trutnovský
žičkovský	prostějovský	turnovský
chomutovský	strahovský	klukovský
litvínovský	otcovský	krejčovský
mnichovský	domovský	
rodičovský	sokolovský	

b) adjektiva s významem podobnosti

- PRODUKTIVNÍ FORMANT: -ovit-ý, využíváno v názvech botanických a zoologických
- OMEZENĚ PRODUKTIVNÍ FORMANT: -at-ý

-ovat-ý

-nat-ý

-it-ý

-ist-ý

-ov-ý

✓ *K uvedeným základům najděte adjektiva podobnosti, utvořte spojení.*

kočka – pohyb, tygr – vzhled, pes – druh, věnec – vzor, kliš – roztok, bůh – jídlo, zub – zeď, peklo – rámus, chlupy – knedlík

c) adjektiva podle nápadného rysu

- rys vnější
 - FORMANTY: -at-ý (bradatý, hlavatý), varianty -ovat-ý (pihovatý), -nat-ý (skalnatý), -av-ý (děravý), -iv-ý (červivý), -it-ý (blanitý), -ovit-ý (sukovitý)
- ✓ *Utvořte adjektiva vyjadřující nápadný vnější rys od následujících substantiv:*
Roh, piha, jed, chlup, hlas, krev, vráska, barva, věk, kost
- rys vnitřní
 - FORMANTY: -n-ý
-iv-ý
z předložkových pádů -ý (bezrohý), -n-ý (dočasný), -n-í (podzemní), -sk-ý (nadmořský)
- ✓ *K uvedeným základům najděte adjektiva podle nápadného rysu, utvořte spojení.*

vous – muž, krev – rána, dřevo – papír, díra – nádoba, jíl – dno, osten – drát, trn – houští, vápno – půda

d) adjektiva látková

- UŽ NEPRODUKTIVNÍ FORMANT: -ě/en-ý, cca 20 adjektiv
- DALŠÍ FORMANT: -ov-ý
- ✓ *Jaká další slova utvořená formantem -ě/ený znáte?*

Deadjektivní adjektiva

a) adjektiva kategorie slučovací

- poměrně hojně zastoupena
- TŘI TYPY:
 - typ hluchoněmý – např. sladkokyselý, písčitohlinitý
 - typ ostravsko-karvinský – např. rosicko-ostravská (pánev), zahradnicko-ovocnářský (závod)
 - typ česko-německý – např. rusko-japonská válka, = válka mezi Ruskem a Japonskem, česko-anglický slovník = překlad mezi češtinou a angličtinou

b) adjektiva adaptovaná z cizích přídavných jmen

- slovotvorná i mluvnická adaptace cizích adjektiv
- adjektiva od adjektiv
 - PŘEDEVŠÍM FORMANT -n-í
 - DALŠÍ FORMANTY: -n-ý (abstraktný, moderný – Masaryk, Šalda)
 - dnes zastaralý, objevuje se pouze u slova reálný
 - -ck-ý (analytický, nacionalistický), -ov-ý (kárový, hovor. fajnový, fěrový)

Deadverbiální adjektiva

